

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

ÎNCHEIERE

cu privire la inadmisibilitatea recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova,

în cauza de contencios administrativ, inițiată la cererea de chemare în judecată depusă de Andrei Delev împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale a Republicii Moldova, privind contestarea actelor administrative,

împotriva deciziei din 01 octombrie 2024 Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins cererea de apel depusă de Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova și s-a menținut hotărârea din 08 aprilie 2024 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani,

(Dosarul nr. 3ra-931/24

Nr. PIGD 2-23068156-01-3ra-12122024)

Recursul este vădit neîntemeiat. Art. 246 alin. (2) lit. h) din Codul administrativ. Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel nu constituie un temei de casare a deciziei contestate.

Au examinat anterior cauza judecătorești:

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (Ig. Barbacaru)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (Gh. Mîra, G. Dașchevici, A. Bostan)

07 mai 2025

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale a RM,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte,*

Ion Malanciuc,

Diana Stănilă, *judecători,*

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 12 mai 2023 Andrei Delev, reprezentat de avocatul Eugeniu Musteață a depus acțiunea în contencios administrativ împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, prin care a solicitat anularea deciziei Casei Naționale de Asigurări Sociale, Oficiul Teritorial Cahul nr.09/2023/26361 din 31 martie 2023 și refuzul Casei Naționale de Asigurări Sociale nr.852/23 din 26 aprilie 2023, obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale de a emite actul administrativ favorabil privind stabilirea lui Andrei Delev pensia pentru vechime în muncă, reieșind din vechimea în muncă de 25 ani, 07 luni și 08 zile, începând cu data de 21 martie 2023, reieșind din plata soldei lunare conform Certificatului DRSE UTA Găgăuzia a IGSU nr.1 din 24 martie 2023, precum și încasarea din contul Casei Naționale de Asigurări Sociale în beneficiul lui Andrei Delev a cheltuielilor de judecată suportate.

2. În motivarea acțiunii a invocat că prin ordinul IGSU nr.25 ef. din 20 martie 2023, cu Andrei Delev a fost încetat raportul de serviciu, potrivit art.38 alin. (1) lit.c) al Legii cu privire la funcționarul public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne Nr.288 din 16 decembrie 2016, de la 20 martie 2023. Iar, în legătură cu acest fapt a fost emis Certificatul IGSU al MAI nr.239 din 29 martie 2023, potrivit căruia, la data de 20 martie 2023, s-a stabilit vechimea în muncă a lui Andrei Delev pentru stabilirea pensiei, potrivit art.13 lit. a) al Legii 1544/1993, 25 ani, 07 luni și 08 zile.

3. Drept urmare, la 30 martie 2023 Andrei Delev s-a adresat cu o cerere Casei Teritoriale de Asigurări Sociale, Oficiu teritorial - Cahul, prin care a solicitat stabilirea pensiei, conform art.13 lit.a) al Legii nr.1544/1993.

4. Prin decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale, Oficiu teritorial - Cahul nr.09/2023/26367 din 31 martie 2023, a fost respinsă cererea privind stabilirea pensiei, în motivarea refuzului s-a indicat precum că reclamantul nu întrunește vechimea în muncă de 25 ani.

5. Nefiind de acord cu decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale, Oficiu teritorial Cahul din 31 martie 2023, Andrei Delev a înaintat o cerere prealabilă în adresa Casei Naționale de Asigurări Sociale prin care a solicitat de a reexamina cererea lui Andrei Delev privind stabilirea pensiei pentru vechimea în muncă și a anula decizia CNAS, Oficiul Teritorial Cahul nr.09/2023/26367 din 31 martie 2023, a emite actul administrativ favorabil privind stabilirea pensiei pentru vechimea în muncă lui Andrei Delev, reieșind

din vechimea în muncă de 25 ani, 07 luni și 08 zile, începând cu data de 21 martie 2023.

6. A susținut că drept răspuns la cererea prealabilă a recepționat scrisoarea Casei Naționale de Asigurări Sociale nr.852/23 din 26 aprilie 2023, în care s-a indicat că temei pentru anularea deciziilor contestate nu au fost depistate.

7. A reiterat că potrivit certificatului DRSE UTA Găgăuzia a IGSU nr.1 din 24 martie 2023 și confirmării Direcției de poliție a mun. Chișinău nr.34/20-7531/266 din 28 februarie 2013, rezultă că perioada 17 octombrie 2000 – 22 august 2005 de activitate a lui Andrei Delev din cadrul Batalionului de escortă și pază al Comisariatului General de Poliție mun. Chișinău urma a fi calculată cu înlesniri la coeficientul 2:1, iar în total vechimea în muncă a constituit 25 ani 07 luni și 08 zile, adică a acumulat vechimea minimă de 25 ani, prevăzută la art.13 al Legii nr. 1544/93.

8. La fel, a indicat că potrivit art.44 Legii 1544/1993, pensia pentru militarii care au satisfăcut serviciu prin contract, pentru persoanele din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, precum și funcționarii publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare și pentru familiile lor se calculează din solda acestora. Pensia pentru persoanele menționate se calculează din salariul funcției, salariul pentru gradul militar sau special, sporul procentual pentru vechime în serviciu primite înainte de concediere, precum și din media lunară a altor recompense, plăți, sporuri și suplimente primite în ultimul an de serviciu, cu excepția plăților compensatorii și a indemnizației bănești unice în mărimea sumei mijloacelor bănești de întreținere pe un an.

9. Astfel, a mai menționat că reieșind din Certificatul IGSU al MAI nr.8/13 din 28 martie 2023, solda din care urmează a fi calculată pensia lui Andrei Delev, pentru perioada lunii martie 2022 - mai 2022, constituie suma de 37 140, 96 de lei, iar conform certificatului DRSE UTA Găgăuzia a IGSU nr. 1 din 24 martie 2023, solda din care urmează a fi calculată pensia lui Andrei Delev, pentru perioada lunilor iunie 2022 - februarie 2023 este de 121 100, 20 de lei.

10. Prin urmare, a indicat că la momentul calculării vechimii în muncă nu s-a ținut cont de pct.8 lit. d) din Hotărârea Guvernului nr.78 din 21 februarie 1994, care statuează că la calcularea vechimii în muncă pentru stabilirea pensiei militarilor care au îndeplinit serviciul prin contract, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne corpului de ofițeri și subofițeri ai Poliției de Frontieră colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și funcționarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare, se acordă următoarele înlesniri - două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu, în instituții penitenciare de tip închis, casele de arest și instituțiile destinate pentru deținerea și tratarea bolnavilor contagioși și bolnavilor psihici, precum și la lucrări de subteran.

11. La fel, a menționat că trebuie de reținut faptul că pe astfel de litigii s-a creat o practică judecătorească bogată, iar în Avizul consultativ al Plenului Curții Supreme de Justiție din 29 septembrie 2014, s-a statuat: „Astfel, este cert faptul că colaboratorii care efectuează serviciului de pază, escortare și deținere a persoanelor reținute și arestate în izolatoarele de urmărire penală (izolatoare de detenție provizorie), în prezent au dreptul la calcularea vechimii în muncă cu avantaje, calculându-se 2 luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu în ordinea prevăzută de pct. 8 lit. d) din Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilirea și plata pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului pentru Combaterea Crimelor economice și Corupției și a sistemului penitenciar. Acest Regulament este unicul act care reglementează raporturile respective.

12. Totodată a invocat că potrivit pct. 71 din hotărârea Curții Constituționale nr. 19 din 19 iulie 2016, dreptul la pensie, este tratat ca un drept de proprietate în sensul art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție, nu poate fi privit doar ca un drept subiectiv civil, ci, în primul rând acesta face parte din domeniul raporturilor de protecție socială și prin natura lor social-juridică primară, pensiile sunt sursa principală și permanentă de întreținere a pensionarilor.

13. Subsecvent, a dorit să atragă atenția asupra faptului că în cauza Ștefanică și alții c. României, CtEDO a recunoscut că aprecierea faptelor unei cauze de către o instanță inferioară și evaluarea făcută de aceasta cu privire la dovezile existente pot conduce la rezultate diferite pentru părți cu plângeri foarte asemănătoare. Această realitate nu încalcă în sine principiul securității raporturilor juridice. Totuși, atunci când există divergențe cu privire la aplicarea unor dispoziții legale în esență similare în cazul persoanelor aflate în grupuri aproape identice, apare o problemă în privința securității raporturilor juridice. În lumina considerațiilor precedente, Curtea concluzionează că, în absența unui remediu care să rezolve aceste divergențe, soluționarea diferită a cererilor prezentate de mai multe persoane aflate în situații similare conduce la o stare de incertitudine, care trebuie să fi diminuat încrederea publicului în actul de justiție, această încredere fiind cu certitudine o componentă esențială a statului de drept (a se vedea mutatis mutandis, Vincic și alții împotriva Serbiei, nr. 44.698/06, paragraful 56).

POZIȚIA PRIMEI INSTANȚE

14. Prin hotărârea din 08 aprilie 2024 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, acțiunea de contencios administrativ înaintată de către Andrei Delev, s-a admis parțial. S-a anulat în tot decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Cahul nr.09/2023/26367 din 31 martie 2023, precum și decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale a RM exprimată prin scrisoarea nr.852/23 din 26 aprilie 2023 adoptată în procedura prealabilă. S-a încasat din contul Casei Naționale de Asigurări Sociale în beneficiul lui Andrei Delev suma de

4000,00 de lei, cu titlu de cheltuieli de asistență juridică. În rest, acțiunea s-a respins ca fiind neîntemeiată (f.d.31; 39/41).

15. Dispozitivul hotărârii din 08 aprilie 2024 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani a fost notificată Casei Naționale de Asigurări Sociale la 15 aprilie 2024, fapt confirmat prin avizul de recepție anexat la materialele cauzei (f.d. 34).

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE APEL

16. La 24 aprilie 2024, prin intermediul poștei electronice (f.d. 35), Casa Națională de Asigurări Sociale a depus cerere de apel nemotivată, împotriva hotărârii din 08 aprilie 2024 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, prin care s-a solicitat casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri prin care, cererea de chemare în judecată să fie respinsă ca neîntemeiată (f.d.36).

17. Potrivit extrasului din poșta electronică din 04 iulie 2024, ora 10:21, rezultă că, Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani a remis, prin intermediul poștei electronice, către Casa Națională de Asigurări Sociale, copia hotărârii motivate din 08 aprilie 2024 (f.d.44).

18. La 12 iulie 2024, prin intermediul poștei electronice (f.d.49), Casa Națională de Asigurări Sociale, a depus motivarea cererii de apel împotriva hotărârii primei instanțe (f.d. 50/51).

19. La acest capitol, Completul de Judecată al Curții Supreme de Justiție, relevă că instanța de apel întemeiat a considerat ca fiind în termen apelul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, împotriva hotărârii din 08 aprilie 2024 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani.

POZIȚIA INSTANȚEI DE APEL

20. Prin decizia din 01 octombrie 2024 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins cererea de apel depusă de Casa Națională de Asigurări Sociale și s-a menținut hotărârea din 08 aprilie 2024 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani (f.d.68A; 69/85).

21. Pentru a decide astfel, instanța de apel analizând criticile formulate în cererea de apel în coraport cu materialele dosarului și normele juridice ce guvernează raportul juridic litigios, precum și legalitatea hotărârii pronunțate în raport cu prevederile art.225 din Codul administrativ, art. 239 – 241 din Codul de procedură civilă, a constatat că aceasta urmează a fi menținută, or, instanța de fond, corect a elucidat și constatat circumstanțele cauzei, a verificat și apreciat obiectiv, probele prezente la materialele cauzei, stabilind corect circumstanțele de fapt și aplicând corect legislația pertinentă ce guvernează raportul litigios.

22. Subsecvent, instanța de apel a relevat că prima instanță întemeiat a anulat decizia CTAS Cahul nr.09/2023/26367 din 31 martie 2023 și decizia CNAS a RM exprimată prin scrisoarea nr.852/23 din 26 aprilie 2023 adoptată în procedura prealabilă. Or, potrivit certificatului nr.239 eliberat de către IGSU al MAI la 29 martie 2023, la 20 martie 2023 - vechimea în muncă a lui

Andrei Delev, constituia 25 ani, 07 luni și 08 zile. Respectiv, Andrei Delev, la momentul depunerii cererii către Casa Națională de Asigurări Sociale prin care a solicitat stabilirea pensiei pentru vechime în muncă, întrunea toate condițiile stipulate la art.13 al Legii asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri nr.1544/1993.

23. În partea ce ține de cerința reclamantului cu privire la obligarea CNAS de a emite Decizie cu privire la stabilirea pensiei în baza calculului vechimii în muncă stabilit prin certificatul eliberat de către DRSE UTA Găgăuzia a IGSU nr.1 din 24 martie 2023, instanța de apel a conchis că prima instanță corect a reținut că, „pe parcursul examinării prezentei cauze, s-a constatat că, CNAS la 12 ianuarie 2024 a emis Decizia nr. 09/2024/241 privind stabilirea pensiei (f.d.28), decizie prin care reclamantului Andrei Delev i-a fost stabilită pensie în temeiul art.13 lit.a) al Legii asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri nr.1544/1993, începând cu 21 martie 2023, prin urmare în respectiva situație, a decăzut necesitatea obligării CNAS prin hotărâre judecătorească de a emite repetat decizie privind stabilirea lui Andrei Delev, a pensiei pentru vechime în muncă, reieșind din vechimea în muncă de 25 ani, 07 luni și 08 zile, începând cu data de 21 martie 2023, reieșind din plata soldei lunare conform Certificatului DRSE UTA Găgăuzia a IGSU nr.1 din 24 martie 2023.”

24. La capitolul dat, instanța de apel a considerat necesar de a remarca faptul că, hotărârea primei instanțe în această parte nu a fost contestată de partea apelantă.

25. Cu referire la cheltuielile de asistență juridică solicitate a fi încasate din contul autorității publice pârâte, instanța de apel analizând prevederile art. 96 din Codul de procedură civilă, în coraport cu materialele cauzei a reținut faptul că Andrei Delev a fost reprezentat în prezenta cauză de către avocatul Eugeniu Musteață, fapt confirmat prin mandatul avocatului nr. 1902762 din 06 aprilie 2023(f.d.4), iar potrivit ordinului de plată nr.49731453 din 29 aprilie 2023, se confirmă că reclamantul a suportat cheltuieli pentru asistență juridică acordată de avocat în instanța de fond, în sumă de 10000,00 de lei.

26. În acest context, instanța de apel a notat că pornind de la practica CEDO, cheltuielile de asistență juridică trebuie să fie necesare, realmente angajate și rezonabile ca mărime. Pentru dovada cheltuielilor suportate, prin prisma practicii CEDO, se evidențiază necesitatea prezentării de către partea care pretinde compensarea cheltuielilor, a următoarelor documente: dovada achitării onorariilor avocaților (copii de pe dispozițiile de plată prin virament sau bonurile de plată); copia de pe facturile de strictă evidență, emisă pentru clienți-persoane juridice și în alte cazuri stabilite de legislație; listă detaliată a actelor/acțiunilor efectuate de avocat și a timpului aferent acestora (cu tariful și orarul).

27. Subsecvent, a menționat că pentru determinarea cuantumului compensației acordate, instanța de judecată, pentru a face o apreciere corectă, va mai ține cont de: complexitatea cauzei; noutatea și dificultatea întrebărilor juridice ridicate de speță; aportul avocatului la soluționarea cauzei; timpul și munca depusă de avocat; aptitudinile speciale necesare pentru a acorda asistența (cunoștințe tehnice speciale, cunoașterea profundă a unor reglementări de profil, cunoașterea limbilor străine, a altor procedee de comunicare cu clienți specifici etc.); faptul în ce măsură munca avocatului în cauza respectivă îi limitează capacitatea de a lucra în alte dosare; rezultatul obținut; restricțiile de timp impuse de client și de circumstanțele cauzei; natura și durata relației dintre avocat și client; experiența, reputația și abilitatea avocatului; justificarea și ponderea mijloacelor de apărare utilizate în cauză; suma despăgubirilor pretinse/obținute în cauză; alți factori, la discreția instanței.

28. Totodată, în jurisprudența constantă a Curții Europene a Drepturilor Omului (cauza Costin versus România, hotărârea din 26 mai 2005; cauza Străin și alții versus România, hotărârea din 21 iulie 2005; cauza Petre versus România, hotărârea din 27 iulie 2006, etc.) s-a statuat că partea care a câștigat procesul nu va putea obține rambursarea unor cheltuieli decât în măsura în care se constată realitatea, necesitatea și caracterul lor rezonabil.

29. În contextul celor enunțate, instanța de apel a concluzionat că cheltuielile de asistență juridică în sumă de 10000,00 de lei solicitate de reclamant spre a fi încasate din contul CNAS corect au fost apreciate de prima instanța precum că nu au un caracter necesar și rezonabil, ținând cont de complexitatea litigiului, prestația avocatului, motiv pentru care, întemeiat a dispus încasarea din contul CNAS în beneficiul lui Andrei Delev suma de 4 000,00 de lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

30. Totodată, instanța de apel a menționat că admiterea parțială a solicitării cu privire la compensarea cheltuielilor de judecată pentru asistența juridică, în nici un caz nu este ingerința instanței în raporturile de drept instituite între Andrei Delev și avocatul Eugeniu Mustață și nu este modificarea condițiilor contractuale stabilite între ultimii prin contractul încheiat pentru acordarea asistenței juridice în prezenta cauză.

31. Urmare a constatărilor detaliate supra vis-a-vis de circumstanțele faptice ale cazului dedus judecării în ordine de apel, instanța de apel a concluzionat că argumentele expuse de către Casa Națională de Asigurări Sociale în cererea de apel sunt lipsite de substanță obiectivă, iar instanța de fond - reieșind din cumulul probelor administrate, a soluționat cauza sub toate aspectele de fapt și de drept, în consecință hotărârea emisă fiind legală și întemeiată, în corespundere cu art. 130 din Codul de procedură civilă.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS

32. La 04 decembrie 2024, prin intermediul poștei electronice (f.d. 88), Casa Națională de Asigurări Sociale a depus cerere de recurs împotriva

deciziei din 01 octombrie 2024 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel, pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie respinsă integral acțiunea de contencios administrativ depusă de Andrei Delev (f.d.89/90).

33. În motivarea recursului recurenta a indicat motivele de drept și de fapt invocate pe parcursul examinării cauzei în prima instanță și instanța de apel, suplimentar invocându-se că decizia Curții de Apel Chișinău este neîntemeiată și absolut nemotivată deoarece instanței de apel a interpretat în mod eronat normele de drept material pertinent speței, fapt ce a succedat emiterea unei soluții greșite și neîntemeiate pe cauza dată, motiv din care urmează a fi casat și emisă o nouă hotărâre legală și întemeiată.

34. La 12 decembrie 2024, Curtea Supremă de Justiție, în scopul asigurării unui proces echitabil în ordine de recurs, a expediat prin intermediul poștei electronice, pentru notificare în adresa avocatului Eugeniu Musteață, care acționează în interesele lui Andrei Delev, copia cererii de recurs depusă de Casa Națională de Asigurări Sociale, fapt ce se confirmă prin extrasul din poșta electronică anexată la materialele dosarului (f.d.97).

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

35. Art. 244 alin. (1) din Codul administrativ, prevede următoarele:

„(1) Hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.”

36. Art. 245 din Codul administrativ, relevă că:

„Recursul se depune la Curtea Supremă de Justiție în termen de două luni de la pronunțarea hotărârii sau a deciziei motivate, dacă legea nu stabilește un alt termen.”

37. Art. 245¹ din Codul administrativ, prevede că:

„(1) Recursul este admis dacă: a) interpretarea legii din hotărârea sau decizia contestată este contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție; b) prin admiterea recursului, se schimbă sau se consolidează jurisprudența Curții Supreme de Justiție; c) hotărârea sau decizia vizează drepturile persoanei care nu a fost atrasă în proces; d) hotărârea sau decizia este arbitrară sau se bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor; e) a fost admis neîntemeiat un apel introdus tardiv; f) instanța nu a fost compusă potrivit legii sau hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

(2) Temeiurile menționate la alin.(1) lit.c) și d) pot fi invocate în recurs doar dacă au fost invocate în apel sau dacă încălcarea a avut loc în instanța de apel.

(3) Aprecierea probelor dată de prima instanță și instanța de apel este obligatorie pentru instanța de recurs, cu excepția cazului în care se invocă temeiul de la alin.(1) lit.d) sau a cazului în care Curtea Supremă de Justiție examinează cauza după trimitere la rejudecare. La examinarea recursului într-o cauză care a fost trimisă anterior la rejudecare pot fi prezentate probe noi dacă acestea au fost restituite nejustificat sau nu au fost reclamate de către instanța de judecată contrar prezentului cod.”

38. Art. 246 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, reglementează că:

„(1) Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă recursul este inadmisibil, completul din 3 judecători adoptă o încheiere irevocabilă.

Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se comunică părților.

Alineatul (2) al aceluiași articol statuează la lit. h) că, recursul se declară inadmisibil în special când recursul este vădit neîntemeiat.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

39. Referitor la termenul de depunere a recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 01 octombrie 2024, în ședință publică (f.d.68A).

40. Decizia motivată a Curții de Apel Chișinău din 01 octombrie 2024, a fost notificată participanților la proces, prin intermediul poștei electronice la 29 noiembrie 2024, ora 11:42, fapt confirmat prin extrasul din poșta electronică anexat la materialele cauzei (f.d.86).

41. Prin urmare, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că recurenta Casa Națională de Asigurări Sociale, s-a conformat prevederilor legale și a depus cererea de recurs în termenul prevăzut de art. 245 din Codul administrativ.

42. În continuare, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că din analiza prevederilor art. 245¹ din Codul administrativ, rezultă că admisibilitatea/ inadmisibilitatea recursului urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase. Astfel, normele pre citate oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă.

43. În această ordine de idei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevolutiv al recursului, dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

44. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate

45. Instanța de recurs atestă că motivele de casare, invocate în recurs de Casa Națională de Asigurări Sociale, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 245¹ din Codul administrativ, deoarece se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către Curtea de apel și nu relevă interpretarea contrară a legii și aplicarea eronată a normelor de drept material

sau procedural sau că aceasta s-ar baza în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

46. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, conține obiecții de fapt și de drept similare celor expuse în cererea de chemare în judecată, care au fost analizate de către instanța de apel, fiind apreciate în mod corespunzător. În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului recurentului la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei în prima instanță, în modul în care este garantat de art. 6 § 1 al Convenției.

47. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează faptul că dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici, care sunt de natură a învedera netemeinicia hotărârii/deciziei și care se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 245¹ din Codul administrativ.

48. Nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor faptice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea motivelor de netemeinicie pe care se bazează, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului însemnând nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată.

49. Recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, ci implică determinarea greșelilor imputate Curții de apel și o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează aceste critici. Simpla trimitere la un text de lege, fără explicarea pretensei interpretării și/sau aplicării eronate a prevederilor legale de către instanța de apel, nu echivalează cu un argument. Dacă ar proceda la examinarea unei asemenea pretenși argument, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție s-ar substitui autorului recursului, fapt care ar echivala cu un control efectuat din oficiu.

50. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special, în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

51. Totodată, instanța de recurs menționează că jurisprudența Curții Supreme de Justiție la acest capitol este uniformă și suficient de vastă și anume în ceea ce vizează obligația instanțelor de judecată la examinarea litigiilor de încasare a datoriei rezultate din contractele de credit/împrumut încheiate între persoanele fizice și organizațiile de creditare nebankare să

verifice inclusiv din oficiu caracterul abuziv al anumitor clauze care poate atrage nulitatea acestora, cu atât mai mult când caracterul abuziv este pretins de debitor. La caz, urmează a fi amintite cauzele: Ion Paierele vs Casa Națională de Asigurări Sociale - decizia nr. 3ra-1238/23 din 15 mai 2024 a Curții Suprem de Justiție; Morari Serghei vs Casa Națională de Asigurări Sociale – încheierea nr. 3ra-705/24 din 26 martie 2025; Corduneanu Sergiu vs Casa Națională de Asigurari Sociale - încheierea nr. 3ra-1233/2023 din 02 aprilie 2025 a Curții Supreme de Justiție.

52. La fel, completul de judecată al Curții Supreme de justiție a considerat necesar de a menționa faptul că CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45).

53. Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem (a se vedea cauza Botten vs. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea cauza Helmers vs. Suediei 09 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

54. Din aceste motive, în conformitate cu art. 230 și art. 246 alin.(2) lit. h) din Codul administrativ,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI

Declară inadmisibil recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Ion Malanciuc

Diana Stănilă